

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/88

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2023/926
Karar No. 2023/5841
Tarihi: 24.05.2023

●ÜST DÜZEY YÖNETİCİNİN PRİM BORÇLARINDAN MÜTESELSİL SORUMLUĞU HAKLI NEDENLERLE ÖDEME YAPILMAMASI HALİNDE KALKACAĞI

●İFLASIN ERTELENMESİ KARARINA BAĞLI ÖDEME YAPMAMANIN KANUNDAN DOĞAN HAKLI BİR NEDEN OLDUĞU

●İFLAS ERTELEME KARARI ÖNCESİ PRİM BORÇLARININ ÖDENMEMESİNDEN ÜST DÜZEY YÖNETİCİNİN SORUMLULUĞUNUN DEVAM EDECEĞİ

ÖZETİ 5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesi "Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur." hükmüne düzenlenmiş ise de bu sorumluluk, "haklı sebep olmaksızın" ödememe hali ile sınırlandırılmıştır.

Haklı nedenlerin neler olduğu konusunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. Hangi hallerin haklı sebep teşkil ettiği, her bir davadaki özel koşullar ile hukuki ve maddi olayların özelliklerine göre mahkemece belirlenecektir. Bu belirleme yapılırken; diğer Kanunlardaki düzenlemelerden yararlanılmalı ve bilhassa Sosyal Güvenlik ilkeleri göz önünde tutulmalıdır.

İflasın ertelenmesi, İcra ve İflas Kanununun 179 uncu maddesinde düzenlenmiş olup, “borca batık durumda olan (aktif pasifini karşılamayan) bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında, Ticaret Mahkemesi’nce iflas kararı verilmeyerek önerilen iyileştirme projesi çerçevesinde borca batık durumdan kurtulmalarını sağlayan ve iflaslarını önleyen bir kurum”dur. Anılan Kanun’un 179/1-b maddesi uyarınca, erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler de durur. Bu sonuç kanundan doğduğundan, mahkemenin kararında ayrıca belirtmesine gerek olmadan ve ilan edilmese dahi gerçekleşir.

Bu bağlamda; İcra ve İflas Kanunu’nun 179 uncu maddesi uyarınca iflasının ertelenmesine karar verilen ve malvarlığının korunması için gerekli tedbirler alınan şirketten, anılan Kanun’un 179/b maddesindeki “Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz...” düzenlemesi uyarınca primler tahsil edilemeyecektir. Söz konusu tahsil imkânsızlığı, temsile yetkili olan davacın kusurundan değil, doğrudan Kanundan doğduğundan, davacı yönünden 5510 sayılı Kanun’un 88 inci maddesinde yer alan “haklı sebep” kavramı kapsamında kabul edilecektir. Ancak, iflasın ertelenmesi hükmünden öncesine ilişkin prim borçları yönünden, borcun ait olduğu ayı takip eden ay sonu itibariyle tahakkuk ve tediye sorumluluğu gerçekleştiğinden, sonradan şirket yönünden verilen iflasın ertelenmesi kararı üst düzey yöneticinin müteselsil sorumluluğunu etkilemeyecek ve haklı neden oluşturmayacaktır.

Taraflar arasındaki ödeme emrinin iptali davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davalı Kurum vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı, davalı kurum vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Kezban Çetin tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I.DAVA

Davacı vekili; davacı şirket ile ilgili olarak görülen iflasın ertelenmesi davasında verilen tedbir kararına göre takip yapılamayacağı nedeniyle kurum tarafından gönderilen 2019/011959, 2019/011960, 2019/011961 takip nolu ödeme emirlerinin ve takibin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II.CEVAP

Davalı vekili; hak düşürücü sürenin geçmiş olduğunu ve kurum işleminin yerinde olduğunu belirterek davanın reddine karar verilmesini talep ve beyan etmiştir.

III.İLK DERECE MAHKEME KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararı ile; davacı şirket hakkında 05/01/2016 tarihli iflasın ertelenmesi kararı mevcut olup bu davacı hakkında İİK m.179/b kapsamında 6183 sayılı Kanundan doğan alacaklar dahil hiçbir alacak için takip yapılamayacağından yapılan takiplerin iptaline karar vermek gerektiğinden;

Davalı kurumca davacı aleyhine düzenlenen 2019/011959-011960-011961 takip nolu ödeme emirlerinin iptaline, karar verilmiştir.

IV.İSTİNAF

A.İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı kurum vekili istinaf yoluna başvurmuştur.

B.İstinaf Sebepleri:

1.Davalı Vekilinin İstinaf Sebepleri

Kurum kayıtlarında iflas erteleme kararına ilişkin bilgi olmadığını, mahkemece yeterli inceleme yapılmadığını, ihtiyati tedbir kararına itirazın değerlendirilmediği ileri sürmüştür.

C.Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararı ile; somut olayda, Afyonkarahisar Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 2020/011959-60-61 takip numaralı dosyalarından ve davacılara tebliğ edilen ödeme emirlerinin 2015/10 - 2019/2 aylarına ilişkin prim, işsizlik sigortası primi ve damga vergisi borçlarına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

Dosya içeriğine, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına, kamu düzenine aykırı bir hususun tespit edilmemiş olmasına ve takibe konu prim, işsizlik sigortası

primi ve damga vergisi yönünden İİK 179/b maddesi uyarınca tesis edilen iflasın ertelenmesi dosyasındaki tedbir ara kararının gözetilmesine göre yerel mahkeme kararının usul ve yasaya uygun olduğu değerlendirilmekte;

Hakkında istinaf başvurusunda bulunulan İlk Derece Mahkemesi kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan davalı vekilinin istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-b.1 maddesi gereğince esastan reddine, karar verilmiştir.

V.TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı kurum vekili; istinaf dilekçesinde belirttiği hususlar ile temyiz talebinde bulunmuştur.

C.Gerekeçe

1.Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava; ödeme emrinin iptali istemine ilişkindir.

2.İlgili Hukuk

5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesi "Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur." hükmüne düzenlenmiş ise de bu sorumluluk, "haklı sebep olmaksızın" ödememe hali ile sınırlandırılmıştır.

Haklı nedenlerin neler olduğu konusunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. Hangi hallerin haklı sebep teşkil ettiği, her bir davadaki özel koşullar ile hukuki ve maddi olayların özelliklerine göre mahkemece belirlenecektir. Bu belirleme yapılırken; diğer Kanunlardaki düzenlemelerden yararlanılmalı ve bilhassa Sosyal Güvenlik ilkeleri göz önünde tutulmalıdır.

İflasın ertelenmesi, İcra ve İflas Kanununun 179 uncu maddesinde düzenlenmiş olup, "borca batık durumda olan (aktif pasifini karşılamayan) bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında, Ticaret Mahkemesi'nce iflas kararı verilmeyerek önerilen iyileştirme projesi çerçevesinde borca batık durumdan kurtulmalarını sağlayan ve iflaslarını önleyen bir kurum"dur. Anılan Kanun'un 179/1-b maddesi uyarınca, erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler de durur. Bu sonuç kanundan doğduğundan, mahkemenin kararında ayrıca belirtmesine gerek olmadan ve ilan edilmese dahi gerçekleşir.

Bu bağlamda; İcra ve İflas Kanunu'nun 179 uncu maddesi uyarınca iflasının ertelenmesine karar verilen ve malvarlığının korunması için gerekli tedbirler alınan şirketten, anılan Kanun'un 179/b maddesindeki "Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz..." düzenlemesi uyarınca primler tahsil edilemeyecektir. Söz konusu tahsil imkânsızlığı, temsile yetkili olan davacın kusurundan değil, doğrudan Kanundan doğduğundan, davacı yönünden 5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesinde yer alan "haklı sebep" kavramı kapsamında kabul edilecektir. Ancak, iflasın ertelenmesi hükmünden öncesine ilişkin prim borçları yönünden, borcun ait olduğu ayı takip eden ay sonu itibarıyla tahakkuk ve tediye sorumluluğu gerçekleştiğinden, sonradan şirket yönünden verilen iflasın ertelenmesi kararı üst düzey yöneticinin müteselsil sorumluluğunu etkilemeyecek ve haklı neden oluşturmayacaktır.

Diğer taraftan iflasın açılması hususu İcra İflas Kanunu 193 üncü maddede düzenlenmiş olup, buna göre, iflasın açılması ile duracak takipler;

- 1)İlamlı (m.32) ve ilamsız (m.58 ve devamı) haciz yolu ile takipler.
- 2)Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip (m.167 ve devamı).
- 3)Genel iflas (m.155 ve devamı) ve kambiyo senetlerine mahsus iflas (m.167,171 v.d.) yoluyla takip.

4)Teminat gösterilmesine ilişkin takipler.

5)Amme alacaklarının tahsili için 6183 sayılı Kanun'a göre tahsil dairelerince yapılan takiplerdir (Prof.Dr.Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku, cilt.3, sahife 2885 ve devamı). O halde tahsil imkansızlığı, iflas ertelemeye göre daha ağır sonuçlar doğuran iflasın açılması durumunda da davacı hakkında "haklı sebep" kavramı kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

3.Değerlendirme

1-Yukarıda yapılan açıklamalara ve dosya kapsamına göre; iflas erteleme kararı sonrası dönem yönünden İİK'nun 179 uncu maddesinin birinci fıkrasının b) bendi uyarınca 6183 sayılı Kanundan doğan alacaklar dahil hiçbir alacak için takip yapılamayacağından, yapılan takibin durdurulması yönünde karar verilmesi gerekirken; mahkemece, prim borcundan sorumluluğu kaldıracak şekilde ödeme emirlerinin iptaline dair hüküm tesis edilmesi hatalıdır.

VI.KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1-Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

24.05.2023 gününde oybirliğiyle karar verildi.